

SOSAMA

ŠTEV. 7
LETO V

Julij
1969

GLASILO TOVARNE SANITETNEGA MATERIALA - DOMŽALE

50 - let sindikalne organizacije

Nastanek sindikatov je organsko povezan z razvojem industrializacije in razvojem kapitalizma. Organizacijsko so se sindikati razvijali iz raznih oblik in načinov združevanja nastajajočega proletariata kot na primer iz podpornih in izobraževalnih društev in obrtnikov. Prvi dve deželi, kjer so nastali sindikati že ob koncu 18. stoletja sta Francija in Anglija; tu so sindikati prvi dobili zakonito pravico za svoje delovanje leta 1884. V večini evropskih dežel so sindikati nastali ob koncu 19. stoletja. V današnjem pomenu besede je sindikat prostovoljna razredna organizacija delavcev. Njena naloga pa je, da proučuje, čuva in brani gospodarske, socialne, pravne in druge skupne interese vseh delavcev ter sodeluje v uresničevanju političnih ciljev delavskega razreda. Po zasnovi so si sindikati med seboj različni, odvisno je za kaj se zavzemajo. V poslovnem položaju so sindikati v socialističnih državah, še posebej pa je položaj sindikatov v Jugoslaviji, kjer se razvija močnejše kot drugje koncept socializma na samoupravnih osnovah. Sindikati in zveze sindikatov posameznih dežel se združujejo tudi v mednarodnem merilu in to predvsem po ideoloških političnih in pogosto tudi v blokovskih merilih. Najmočnejša mednarodna sindikalna organizacija je Svetovna sindikalna federacija (SSF) v kateri je okrog 90 milijonov članov iz 53 dežel, med njimi je tudi Jugoslavija. Znano nam je, da smo bili pred približno 50 leti zelo nerazvita in zato so se tudi pri nas sindikati razostala država pod tujimi vladarji, vijali zelo pozno, šele v začetku 20. stoletja. Ti posamezni sindikati so bili največkrat ilegalna oblika delovanja naprednih sil, zato so jih reakcionarni režimi pogosto preganjali in ovirali pri njihovem delu. Še pred drugo svetovno vojno je bil najbolj delaven sindikat (URS) Ujedinjeni radniški sindikat, ta pa je takoj prišel pod močni vpliv KPJ. Nato je narodnoosvobodilna vojna prišla do enotne fronte delovnih

ljudi tudi po sindikatih, to pa je privedlo do Enotnih sindikatov Jugoslavije in na 1. kongresu leta 1948

do ustanovitve Zveze sindikatov Jugoslavije.

T. A.

Kulturni in zgodovinski dnevi

1. 7. 1966 je bil na Brionih IV. plenum CK ZKJ. Sprejel je poročilo komisije IK CK ZKJ (izvršnega komiteja, centralnega komiteja in zveze komunistov Jugoslavije) o stanju, metodah vodenja in zlorabah v službi državne varnosti, izključil iz CK in iz ZKJ Svetislava Štefanovića, sprejel odstavko, ki jo je podal Aleksander Ranković na funkciji člana CK in IK ter ustanovili komisijo za reorganizacijo ZKJ. Četrty plenum CK ZKJ bo za reorganizacijo ZKJ, to je za njeno preobrazbo iz sile, ki odloča dokončno v idejno-politično silo, ki mora delovati z močjo argumentov in ne z močjo oblasti, katero si prilašča, dolgo ostal najpomembnejši.

2. VII. 1921 so v Splitu fašistični elementi iz »Orjune« organizirali ob atestu na ministra Draškovića v začetku julija provokatorske demonstracije proti komunistom. Splitski delavci so aktivno reagirali in s kamni napadli fašistične demonstrante. Policija je to noč aretirala več delavcev.

3. VII. 1922 je bila na Dunaju prva konferenca KPJ, ki je trajala do 17. julija. Navzočih je bilo 22 delegatov.

V Beogradu, v vili na Dedinju, je bila 4. julija 1941. zgodovinska seja razširjenega politbiroja CK KPJ pod vodstvom generalnega sekretarja KPJ Josipa Broza Tita. Na seji so sprejeli sklep o splošni vstaji narodov Jugoslavije. Ta dan praznujemo kot dan borca. Na tej seji so tudi ustanovili glavni štab NOP (narodne osvobodilnega pokreta) odredov za Srbijo.

5. VII. 1934. so v Trbovljah rudarji v vseh revirjih začeli gladovno stavko zaradi znižanja mezd.

7. VII. 1935. je bil v Celju politični miting, ki ga je organiziral PK KPJ (PK pomeni: pokrajinski komite) za Slovenijo ob zletu delavskih društev »Svoboda«. Udeležilo se ga je približno 10.000 delavcev.

8. VII. 1922 so v Beogradu aretirali ali izgnali iz mesta okrog 10.000 delavcev in komunistov in to v zvezi z svečanostmi ob poroki kralja Aleksandra Karadorđevića.

Blizu bosanskega mesteca Foča so četniki 9. VII. 1943 v vasi Vrbnici ujeli znanega pesnika Gorana Kovačiča in ga ubili.

19. VII. 1921. se je v Moskvi končal mednarodni kongres revolucionarnih sindikatov, na katerem so ustanovili »Rdečo sindikalno internacionalo (Profinternu). Na kongresu so bili zastopani tudi jugoslovanski revolucionarni sindikati.

V noči med 22. in 23. VII. 1919 je zbruhnil spontan vojaški upor 45. mariborskega pešadijskega in dravskega konjeniškega polka. Upor so zadušili: dva vojaka so obsodili na smrt, več pa na ječo.

Poveljnika bodoče agresivne osi Rim — Berlin, Führer in Duce — Hitler in Musolini, sta se prvič srečala v Benetkah 14. julija 1934 leta.

Pisatelj Janko Kersnik se je rodil 4. 9. 1852 na Brdu pri Lukovici in umrl v Ljubljani 28. 7. 1897. Kersnik je pisal ljubezenske verzice in povesti, najbolj znan in cenjen pa je zaradi kritičnega opisovanja socialnih razmer slovenskega kmeta v dobi liberalnega kapitalizma. Svetovno nazorsko je pripadal romantičnemu realizmu.

Eden od predstavnikov slovenske moderne je bil pesnik in prevajalec svetovne poezije (predvsem (Nadaljevanje na 2. strani)

V čem izboljšati samoupravni sistem

Že v pretekli številki je bilo omenjeno, da se je tudi v naši tovarni začela pobuda za spremembe samoupravnega sistema. Akcijo je sprožila skupina za samoupravljanje tovarniške organizacije ZK in njen cilj je, da da politična stališča do sprememb. Pohvalno je, da je prišlo do te pobude. Sploh nemogoče pa si je predstavljati, da bi politično predstavništvo v naši tovarni (ali kjerkoli drugod) neposredno vplivalo na izbiro oblike bodočega samoupravnega sistema. Ne glede na nov položaj in vlogo ki ga imajo politični organi, je v našem primeru to še toliko bolj nedopustno, ker je tudi v sklepih, ki jih je naša OZK sprejela na občnem zboru (in ki so bili tudi objavljeni v 3. številki letošnje TOSAME) zapisano, da se »delavskemu svetu daje sugestija, da poveri študijski grupi, ki bi se v bližnji prihodnosti začela ukvarjati z organizacijo podjetja, tudi nalogo, da prouči celotni (samoupravni) mehanizem podjetja in najde ustrežnejše rešitve.«

Torej — študijska grupa naj najde ustrežnejše rešitve, je napisano v sklepih, ki jih po definiciji smatramo za dokončne stališče o neki zadevi. Lahko predlaga ta študijska grupa rešitve celo v variantah, pove prednosti in pomanjkljivosti. Najde pa naj te ustrežnejše rešitve preko

KULTURNI IN ZGODOVINSKI DNEVI

(Nadaljevanje s 1. strani)

kitajske lirike) Alojz Gradnik. Rodil se je 3. 8. 1882 v vasi Medana v Brdih, umrl pa je v Ljubljani 14. 7. 1967 leta.

V noči vstaje 27. julija 1941 so prvi partizani v Duplici opravili diverzantsko akcijo. Poškodovali so most čez Bistrico, tovarno pohištva in telefonske naprave.

V Črni so Nemci 8. julija 1942 postrelili 51 talcev.

Vas Koreno so Nemci zažgali 8. julija 1942. zaradi domačih izdajalcev. V goreče hiše so zmetali 17 živih ljudi, med njimi tudi 75 let stara ženica. Pred požigom so hiše oropali, druge vaščane pa odgnali v nemška taborišča.

Že v prvih dneh junija 1941 so člani vojaške komisije CK KPS obiskali vojaško komisijo kamniškega partijskega okrožja z nalogo formirati prve borbene skupine Kamnika, Domžal, Duplice in Radomelj. 27. julija je bil v Kamniku zadnji sestanek pred vstajo, ki sta ga vodila Tomo Brejc in dr. Marjan Dermastia.

Tone Dolenc

poglobljenega dela in brez »vezanih« so sestanki slabo pripravljani, ni rok« v tem smislu, da mora ali »da je zaželeno«, da upošteva sugestije glede ustreznih rešitev odtod in drugod. To poudarjam zaradi tega, ker se že, vseprek razglablja kakšno obliko (kakšne organe) naj ima novi samoupravni sistem in to kar tako, mimogrede, brez kakšnega študija. Sprašujem se, če takale razglabljanja poglobljenemu delu kaj koristijo in če kakorkoli pomagajo študijski grupi. Samo roke ji vežemo, nič drugega. No, in v kolikor ji to ne želimo, ampak ji, obratno, želimo pomagati, potem je bolje, da skupno razglabljam, kaj je narobe v sedanjem samoupravnem sistemu, kaj bi bilo potrebno odpraviti; kako, na kakšen način, se naj odpravijo ugotovljene pomanjkljivosti, pa naj strokovno prouči študijska grupa, na katero v tem primeru pade potem tudi vsa odgovornost, če bo delo slabo opravila. In ne bo se mogla izgovarjati, da je zato svojo nalogo slabše izpolnila, ker je morala upoštevati take in drugačne sugestije.

Iz takih stališč izhajam, ko želim v tem članku opozoriti na nekatere nepravilnosti dosedanjega samoupravnega mehanizma in s tem skromno vplivati na razpravo v tej — pozitivni smeri, ki bo imenovani skupini edinole olajšala delo.

Povzemam misli, ki sem jih povedal že na nekakšnem razširjenem sestanku sekretariata OZK, ki je bil 3. junija in katerega zaključki so bili predlagani kot osnova za sestanek organizacije ZK, ki bi dala svoja dokončna politična stališča o tej zadevi in jo nato prepustila v strokovno obravnavo in rešitve.

Predvsem naj rečem, da je sedanji samoupravni postopek dolgotrajen in večtiren. Vrsta samoupravnih organov razpravlja o določeni zadevi — celo večkrat, zagovarja svoja stališča, oporeka stališču drugega organa ali službe in tako se zavlečuje rešitve.

Treba je najti način, da bo čim več zaposlenih sodelovalo pri samoupravnih odločitvah (da, celo več kot doslej, če hočemo izpeljati v resničnost definicijo, da je samoupravljanje oblast delovnih ljudi), obenem pa poskrbeti, da bo kljub temu samoupravna odločitev hitro sprejeta. Samoupravljanje ne sme biti časovna, niti strokovno ovira pri poslovnih akcijah.

Povezano s to pomanjkljivostjo je sestankarstvo, dostikrat celo le formalno sestankarstvo. Mnogo ljudi po različnih organih je zaradi istega vprašanja (tudi manj pomembnega) zavzetih v svojem rednem delovnem času, ne da bi imeli dokončni vpliv na odločitev, ali pa le, da formalno glasujejo. Poleg te

predočen material, ni določen poročevalec, ni poskrbljeno za intenzivnost, hitro odvijanje sestankov.

Treba je torej izhajati iz stališča, ko se postavlja nov samoupravni sistem, da naj bo sleherni samoupravni sistem, da naj ima smisel, da torej ne sme biti formalen. Smisel sestanka pa vidim v tem, da ni na njem samo brezplodna debata in formalno govoričenje, ampak, da se sprejemajo sklepi, ki imajo veljavo in sankcijsko moč. Udeležencem sestanov bi ob takim spoznanju bilo v večje zadovoljstvo sestankovati, obenem pa bi tudi skrbno bedeli nad izvajanjem sklepov, ki so jih sprejeli. V naše sestankarstvo bi se vpejal red in smisel.

Preširoko področje dela samoupravnih organov povzroča dolgotrajne seje, to pa vpliva na utrujenost in brezbržnost udeležencev sestankov in na površnost pri sprejemanju sklepov, čemur je vzrok tudi nevpoznanje v tako široko problematiko, ki jo področje pristojnosti terja. Preširoko področje dela prav tako zamegli nadzorstvo nad izvajanjem sklepov in onemogoča izrekanje sankcij zaradi neizpolnjevanja samoupravnih odločitev.

Primerno bi torej bilo najti način, ki bi vse te vezane pomanjkljivosti odpravil. To bi utegnila biti zelo poglavitna naloga študijske grupe, kajti šele ureditev teh pomanjkljivosti bi postavila naš samoupravni sistem na kvalitetnejšo raven. To pa upam, da si vsi želimo.

No, daleč sem bil pri pisanju tega članka od prepričanja, da sem zajel vse, kar je narobe pri sedanjem samoupravnem mehanizmu.

Prav tako se nisem trudil, da bi sleherni omenjeno pomanjkljivost z vseh strani pojasnjeval in utemeljeval, da resnično obstoji. Zelel sem le, da bi tudi drugi razmišljali v to smer in tako pomagali ustvarjati ustrezno podlago za nadaljnje delo pri izbiri za naš najprimernejšega samoupravnega sistema.

dipl. oec. Toni Laznik

ZAHVALA

Vsem sodelavcem in sodelavkam v oddelku filtrov se lepo zahvaljujem za iskreno sožalje ob smrti moje mame in očeta. Zahvaljujem se za poklonjeno cvetje in Sindikalni podružnici za denarno pomoč.

Mlakar Kati

Konfekcija in avtomobilske apoteke

Fotografija, ki kaže takšen »dren« ni bila posneta na »zopet kakšnem nepotrebnem sestanku«, ampak je nepotrebno prizor kakršen se je nudil očem v konfekciji celih 6 mesecev. Dan za dnem tudi v soboto in nedeljo so spretne roke marljivih konfekcionark hitele, da bi bil visoko postavljen cilj pri izdelavi avtomobil-

glavno težo prevzela nase konfekcija.

Ocenjevanje pa poleg pohvale zahteva tudi kritično besedo. Gotovo ne bom povedal nič novega, če bom omenil pripravo dela in vsklajevanje. Nikakor ne mislim, da je sedanja oblika organizacije priprave že dokončana in za naše razmere najbolj-

nem nožu in ponovno zavijanje na avtomatu za pakiranje ovojev lažje in hitreje. Upam, da bo kmalu stal v konfekciji.

Da se ne bi to pisanje preveč raztegovalo naj končam s tole mislijo: tržišče bo vedno pogosteje zahtevalo dobavo velikih količin novih in starih izdelkov v kratkem roku. Mi ne bomo uspeli te zahteve izpolnjevati samo s povečanjem števila delovne sile. Le novi stroji na ključnih delovnih mestih, to je na mestih, kjer je velikoserijska proizvodnja, na tržišču dobro vpeljanih izdelkov, nas bodo napravili bolj gibčne na tržišču. Taka mesta so npr. pakiranje ovojev (vseh), pakiranje vložkov itn...

Z nabavo strojev pa je povezana tudi moderna organizacija dela in ne nazadnje bolj stalna delovna mesta in s tem večja specializacija delav v konfekciji. Najvažnejše vodilo pri nabavi novih strojev pa nam mora biti znani rek: Le najboljše je za nas dovolj dobro!

Viljem Dolenc

skih apotekah dosežen. Sedaj ko se cilju, ki se je zdel nedosegljiv že približujemo, to je planirani količini izdelkov za avtomobilske apoteke lahko dosežanje delo pregledamo, ocenimo in sprejmemo sklep za obvladanje prihodnjih takih nalog.

Prva ugotovitev je jasna. Delavke konfekcije so pokazale visoko delovno zavest in potrpežljivost, saj so na tako utesnjenem prostoru s precejšnjo mero iznajdljivosti res uspešno opravile svoje delo. Zato za služijo vso pohvalo.

Vodstvo konfekcije je problem tega izrednega povečanja dela rešilo predvsem zaradi svojih velikih in s dolgoletnih delovnih izkušenj in s takojšnjim reševanjem sprti nastajajočih težav. Dobro poznavanje sedanje tehnologije dela je bilo osnova pri tej uspešno izvedeni organizaciji. Ker vemo vsi, da je z dobro organizacijo opravljena vsaj polovica dela, nam ne bo težko oceniti, da je tudi to skušnjo opravilo vodstvo konfekcije z odliko. Ker poznam le probleme iz konfekcije dovolj dobro, ne bom ocenjeval dela drugih oddelkov. To bo napravil morda kdo drugi ustmeno ali s pisano besedo. Ostanje pa dejstvo, da je potem, ko je padla odločitev o izdelovanju avtomobilskih apotek,

ša. V tem primeru je prevzela nase poleg svojih ostalih nalog, to delo konfekcija. Upam, da bo z novo organizacijo, ki jo pripravljajo, rešen tudi problem priprave dela in strokovnjaka, ki se bo ukvarjal samo s tem. Na žalost pa moram ugotoviti, da konfekcija ni bila vedno deležna pomoči pri nastalih težavah, ki jih tako nismo utegnili dovolj hitro odpraviti. Upam, da bomo s skupnimi močmi take težave hitreje in bolj podjetno odpravili.

Omeniti pa je treba tudi strojni park v konfekciji. Prav počasi se naša konfekcija modernizira z nabavo drugih strojev. To je navsezadnje razumljivo, saj se nihče ni utegnil dovolj sistematično ukvarjati s spremljanjem dosežkov na tem polju, ki se je v zadnjih letih še posebej hitro razvijalo. Stanje je pereče še posebej, ker je večji del sedanjih strojev že amortiziran in temu primerno iztrošen. Posledica take obrablenosti so neakovostni izdelki, velik izmet ali pa ozka grla v proizvodnji. Takšno ozko grlo, ki ga je skoraj nemogoče premostiti brez nakupa novega stroja je stroj za zvijanje (rolanje) gaze. Kasneje je bil sprejet sklep o takojšnji nabavi novega stroja, ki bo zvil in zavlil gazo ter bo potem rezanje na trač-

Mogoče ne vemo?

FARSA — šaloigra, lažja ali bolj robata komedija, burka.

FASADA — pročelje, čelna stran; v prenešenem smislu: zunanost, zunanji videz (človeka).

FATALIST — kdor se mirno vda ja v usodo.

FATAMORGANA — zračno slepilo, optična prevara v ozračju (če se oddaljeni kraji, n. pr. oaze ali mesta, ki v resnici še niso vidni na obzorju, zaradi lomljenja žarkov pokažejo v ozračju — predvsem v puščavah).

FAVNA — živalstvo, živalske vrste kakega področja (države, celine, morja ...).

FAVORIT — ljubljenec vplivne osebe ali javnosti; tisti posameznik ali moštvo, ki ima največ možnosti za zmago.

FAZA — razvojna stopnja, razdobje, stanje.

FEDING — nenadna začasna oslabilitev jakosti pri sprejemanju radijskih oddaj.

FEKALIJE — (telesno) blato, iztrebki, straniščnica.

FELJTON — podlistek, rubrika v časopisu, članek.

FENOMEN — nenavaden, izjemen pojav.

Sodelovanje med Tosamo in I. L. Ribar Karlovac

Na pobudo političnih organizacij Tovarne sanitetnega materiala in IVO LOLA Ribar Karlovac je prišlo do sodelovanja z našim podjetjem na političnem, gospodarskem in

športnem področju.

V mesecu maju smo člani političnih organizacij obiskali Karlovac, kjer smo se pogovarjali o oblikah sodelovanja in možnostih za nada-

ljnje medsebojno delo med TOSAMO in tovarno IVO LOLA RIBAR.

Izmenjava mišljenj je bila koristna, ker smo ugotovili, da je sodelovanje na gospodarskem področju zelo nujno. Razgovor na mestnem komiteju v Karlovcu, je tekel v glavnem na političnem področju; o idejnem političnem delu, o sprejemu mladih v ZK, o samoupravljanju na vseh ravneh in o delu ZK po 9. Kongresu ZKJ. Sprejem v Karlovcu je bil prisrčen in prijateljski.

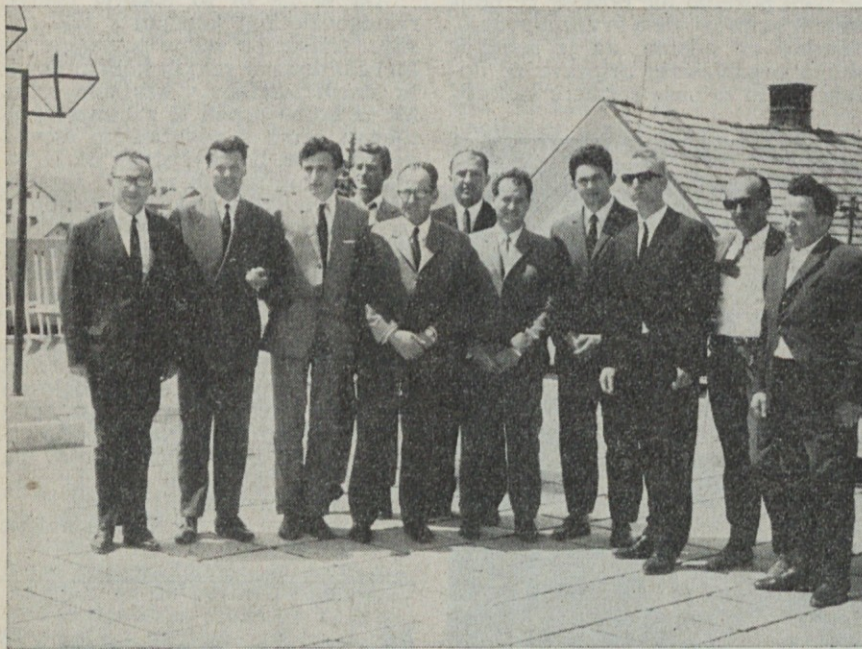
V mesecu juniju je delegacija tovarne IVO LOLA RIBAR iz Karlovca vrnila obisk in pogovori so se nadaljevali. Sklepi o tehničnem in poslovnem sodelovanju so bili obojestransko sprejeti. Strokovne službe obeh podjetij naj pripravijo predloge. Politične organizacije naj podprejo prizadevanje za to sodelovanje.

Vsako leto naj bi športniki tekmovali med seboj, enkrat pri nas, drugič pa bi naši obiskali Karlovčane. Tako je že domenjeno, da naši športniki pridejo k nam.

Tekmovali bi v nogometu, kegljanju, streljanju in šahu.

Zaželjeno je, da pride do takega sodelovanja še z ostalima sanitetnima podjetjema NIVO in SANITEK-SOM.

Kerč Franc

Slovenija v Jugoslaviji

Se z enega stališča pogledimo položaj republike v državi in sicer s pregledom stanja in rezultatov dela gospodarskih organizacij. Podatki so žal nekoliko stari, so iz leta 1966, vendar pa smer v razvoju pojava dovolj nazorno kažejo.

Po višini skupnih, to je povprečno vloženih osnovnih in obratnih sredstev na enega zaposlenega je s 46.800 din Slovenija na drugem mestu. Prva je Črna gora z 80.400 din, jugoslovansko povprečje pa je 45.300 din.

Izrabljenost osnovnih sredstev je v Sloveniji največja. Njihova sedanja vrednost je le še 57% od nabavne vrednosti, medtem ko je jugoslovansko povprečje 62,5%. Najvišja ohranjenost osnovnih sredstev je v Črni gori in Kosmetu in sicer preko 74%.

Razmerje med družbenim produktom in skupnimi sredstvi je v Sloveniji najugodnejše, saj dosega družbeni produkt 65% skupnih sredstev, medtem ko je jugoslovansko povprečje 58%. Najnižje razmerje ima Črna gora z 32%.

Tudi razmerje med skupnimi sredstvi in akumulacijo je s 36,5% v Sloveniji najugodnejše. Jugoslovansko povprečje je 33%, najnižje pa

je v Črni gori — komaj 16%.

Na 100 din čistih osebnih dohodkov pride v Sloveniji 160 din sredstev, namenjenih za akumulacijo in sklade. Tu je naša republika šele tretja za Srbijo (170 din) in Hrvaško (164 din). Akumulacija pri tem zajema poleg sredstev, izločenih za družbeno skupnost in sredstev za sklade še prispevke na osebne dohodke in prometni davek.

Primerjava po republikah glede sredstev, izločenih za sklade gospodarskih organizacij nasproti skupnim sredstvom in nasproti čistim osebnim dohodkom spet postavlja Slovenijo na prvo mesto, v prvem primeru s 13,6% (jug. povprečje je 11,4%), v drugem primeru pa s 59,7% (jug. povprečje je 56,6%).

Se takoimenovani koeficient obračanja! (realizacija glede na obratna sredstva). Tudi tu je leta 1966 še prednjačila Slovenija s količnikom 4,9, ob jugoslovanskem povprečju 4,6 in ob najnižjem — makedonskem količniku 3,7.

Splošni vtis, ki nam ga dajo ti podatki je, da je kljub slabšim tehničnim pogojem naša republika še vedno vodeča in da bi bilo zelo tvegano trditi, da so v nerazvitih republikah storili vse, da bi ob bolj-

ših pogojih dosegli tudi boljše rezultate. Če vemo, da se tudi iz Slovenije pretakajo znatna sredstva za razvoj nerazvitih, smo seveda lahko ob takih primerjajah občutljivi, nejevoljni in nestrpni (pa ne nacionalno!).

T. L.

RESITEV NAGRADNE KRIŽANKE

Nagradno križanko je tokrat poslalo 26 reševalcev. Izžrebanci sta Siard Eka in Djurašević Radmila.

Nagrajenkama čestita
Uredniški odbor Tosame

ZAHVALA

Tovarni sanitetnega materiala se ob nesreči mojega moža najlepše zahvaljujem za vso pozornost in pomoč, ki mi jo je nudila. Toplo se zahvaljujem vsem, ki ga obiskujejo, vsem, ki se skrbno zanimajo za njegovo zdravje, prav tako pa tudi vsem, ki me v teh težkih trenutkih bodrijo in kakorkoli pomagajo.

Vsem, prav vsem iskrena hvala!
hvaležna Anica Rusolnik

Naš razgovor

V današnji gospodarski stvarnosti se v ospredje postavlja pojem časa kot faktorja uspešnosti poslovanja. Vsaka današnja proizvodnja pogojuje predvidevanje, planiranje in terminiranje kot neko zakonitost za natančno opravljanje zadanih nalog in pogodbenih obveznosti. Za neizpolnjevanje obveznosti narekuje trg izredno visoki penale — denarne kazni, te pa zmanjšujejo vsoto denarja, ki je namenjena za razdelitev. Ze sama ureditev odnosov na časovni relaciji nam zagotavlja lep prihranek na finančnih sredstvih in s tem dvig življenjskega standarda.

Tema današnjega razgovora je **vzdrževanje** vseh delovnih sredstev, naprav in priprav, brez katerih bi proizvodnja ne tekla v redu ali pa bi se sploh ustavila. Vodja vzdrževalnih del v našem kolektivu je diplomirani inženir strojništva tov. **FRANC ROŽIC**. Ljubeznivo se je odzval vabilu uredniškega odbora, da nam o vzdrževanju pri nas pove kaj več in nas seznanj s posameznimi stanji postrojenja.

»Tovariš inženir, najprej bi želel, da nam poveste kaj vse mislite o vzdrževanju?«

»Vzdrževanje je v sedanjem času, ko se tehnologija bolj in bolj izpopolnjuje, postalo nujnost in stremi za tem, da posamezni procesi proizvodnje tečejo s čim manjšim številom zastojev in čim nižjimi obratovalnimi stroški« je bil odgovor vodje vzdrževanja. Nadaljeval je: »Naš strojni park je zelo raznolik, gledan s stališča izvedbe in pa po letih starosti in ravno zaradi tega je treba posvetiti veliko pažnje samemu vzdrževanju. Pri nas do sedaj še ni uveden sistem tipizacije poslovanja, ki ima to prednost, da se dajo sestavni deli stroja med seboj zamenjati. Mi pa moramo imeti zaradi različnosti strojev veliko sestavnih delov na skladišču in to toliko, kolikor je različnih strojev.«

»Kako pa je s plansko-preventivnim vzdrževanjem?«

»To bi bil velik korak naprej. Pri nas imamo sedaj ta način vzdrževanja, da čakamo kje in kdaj bo prišlo do napake in šele tedaj ustrezno ukrepamo. Lahko se zgodi, da na stroju odpove ležaj, njega hitro zamenjamo in stvar je v redu, če pa je posledica napake večja, na primer: da pride do loma ali zdobljenja kakšne osi ali gredi, ki je vitalnega značaja za redno obratovanje stroja, rabimo vzdrževalci veliko več časa za popravilo, kot bi to bilo v sistemu planiranega planskega vzdrževanja. Imel sem slučaj v lastni praksi, da smo imeli vse pripravljeno za preventivno vzdrževa-

nje toda, ko je prišel čas, da se stroji za kratek čas ustavijo zaradi predvidenega pregleda preventivnega vzdrževanja, tega ni bilo mogoče doseči in stroji so nemoteno obratovali naprej do prve prekinitve, zaradi napake ali obrabe v stroju in je bil čas popravila najmanj trikrat daljši in sorazmerno dražji od prej predvidenega preventivnega pregleda vzdrževanja. Želel bi, da se nam vzdrževalcem omogoči tudi to, da uvedemo preventivno vzdrževanje in da se omogoči pregled postrojenja takrat, ko je za to predviden čas. V tem primeru bomo skrajšali čase zastojev in znižali stroške vzdrževanja«, je z jasnim glasom pripovedoval tov. ROŽIC in med drugimi dejal: »Naj bi ne bil več slučaj, da bi se v tovarni montiral nov stroj s pomočjo tujih strokovnjakov, mene pa kot vodjo vzdrževanja k tej montaži niso poklicali. Po tem pa, ko je stroj montiran, pa za njegovo obratovanje odgovarjamo mi, vzdrževalci. Da bo pa slika še bolj pestra, pa takrat, ko iščemo prospekte oz. načrte o delovanju stroja, teh nikjer ni! Zato naj v bodoče odgovarja za delovanje stroja tisti, ki ga prevzame in sodeluje pri njegovi montaži«, je z odločnim glasom zaključil ing. ROŽIC.

Tov. inženir, odgovorite še na zadnje vprašanje: »Kako ste zadovoljni s kadrom v vzdrževalni službi in če niste, povejte, kaj je vzrok?«

»Vprašanje v tej smeri sem pričakoval in sem se zato nanj pripravil. Z ljudmi v vzdrževalni službi sem več ali manj zadovoljen. Nezadovoljstvo izvira predvsem iz nepravilne stimulacije vzdrževalcev v oddelku in podobnih ljudi v delavnicah. Bolje so stimulirani ljudje v oddelkih zaradi tega, da skrbijo za čim nemotenejšo proizvodnjo. To bi bilo pravilno in prav, če bi imeli uvedeno že prej omenjeno planirano preventivno vzdrževanje, kjer bi dele stroja, ki so izrabljeni do določene mere, zamenjali prej, kot bi nastopil kvar na tem delu stroja. Toda praksa je drugačna: stroj obratuje toliko časa, da pride do kvara in loma, potem se ga da v popravilo. Takrat je pa vzdrževalec v oddelku brez moči, ker je popravilo tako veliko, da se mora poslužiti uslug delavnice, da se napaka lahko odpravi. Tedaj pa pride do odvečnih besed in nerazumevanja med samimi vzdrževalci« je zaključil ing. ROŽIC.

Tako pri strojih kot pri ljudeh so preventivni pregledi cenejši in hitrejši in zagotavljajo nemoteno delovanje obeh — izjeme naj ne potrjujejo pravilo.

Rozman Štefan

Interpack — Düsseldorf

V času od 10. do 16. maja 1969 je bila v Düsseldorfu v ZR Nemčiji 5. mednarodna razstava pakirnih strojev in materialov, ki se uporabljajo pri sodobnem pakiranju. Interpack je bil organizacijsko zelo dobro pripravljen, tako, da kljub obsežnosti razstavnega prostora ter številnih form, ki so tudi sodelovale, se ni bilo težko znajti na razstavnem prostoru sveda s pomočjo obsežnega in preglednega kataloga.

Na interpacku je bil razstavljen celotni program pakirnih strojev, ki služijo za najrazličnejše namene. Tehnika strojnega pakiranja je zelo napredovala, s koriščenjem novih dosežkov na področju elektronike pa so skonstruirani številni avtomati z zelo visokimi zmogljivostmi. V Düsseldorfu je bila prikazana možnost uporabe pakirnih strojev na zelo širokem področju, po drugi strani pa je za razstavo značilno, da so bili vsi pakirni stroji — avtomati tehnično zelo dovršeni, po zasnovah pa same konstrukcije strojev so med različnimi firmami v bistvu zelo sorodne.

Na razstavnem prostoru smo se srečali tudi z nekaterimi firmami, katerih stroje imamo že v tovarni. Firma Noack je imela razstavljen bogat program pakirnih strojev. Omenjena firma razpolaga tudi s pakirnim strojem za pakiranje gaze v polietilen in podobne folije.

(Nadaljevanje na 6. strani)

ANALIZA DELOVNIH MEST

(nadaljevanje)

STIMULATORJI UVAJANJA ANALIZE DELOVNIH MEST

Neposredni stimulatorji za uva-
janje poklicne orientacije in poklic-
ne selekcije, ki pa sta nujno pogo-
jeni z analizo delovnih mest, so na-
slednji:

- zgrešeni poklici,
- nagli porast poklicnih nezgod
- težnja po povečanju produktiv-
nosti dela.

1. **Neprilagojenost ljudi delu oziroma poklicu**, ki ga opravljajo, se izraža predvsem v njihovem nezadovoljstvu z delom in neuspešnosti pri delu, pa tudi v tem, da menjajo delo oziroma poklic. Iz neke ameriške statistike (leta 1949) je razvidno, da je 45 % delavcev, ki so zapustili delo, to napravilo zaradi nezadovoljstva pri delu, medtem ko je le 7 % ljudi zapustilo oziroma izgubilo delo, ker njihova proizvodnost ni zadovoljevala zaradi nesposobnosti. Čeprav sta nezadovoljstvo in neuspeh pri delu pogojena poleg drugega tudi s specifičnostjo dela, vendar ostane še vedno dejstvo, da v teh primerih izbira delovnega mesta ni bila pravilna.

Posledice zgrešenega poklica so težke, tako za samega delavca, ki zaradi neuspeha izgublja zaupanje vase in interes do dela, kakor tudi za proizvodnjo. Na izpraznjenem delovnem mestu je potrebno znova pričeti s priučevanjem zaradi odhoda neuspešnega delavca, a v tem času je proizvodnost novega delavca znatno zmanjšana, kvaliteta njego-

INTERPACK — DÜSSELDORF

(Nadaljevanje s 5 strani)

Za nas dejansko še nepoznana firma Senning, ki pa je v svetu poznana predvsem na področju pakiranja sanitetnega materiala je imela rastavljene zanimive pakirne stroje, kakršni naj bi našli mesto tudi v naši konfekciji.

Mislím, da bo potrebno vprašanje mehanizacije naše konfekcije posvetiti še več pozornosti, pri tem pa stalno spremljati vse dosežke na področju gradnje pakirnih strojev, da se bo ob vsaki priliki lahko izbralo ob nakupu samo med najkvalitetnejšimi.

Tudi v bodoče naj bi se podobnih razstav, kot je interpack udeležili, kar je edini način dobiti celoten pregled nad vsemi novostmi, ki se v svetu na vsakih nekaj let pojavljajo.

P. F.

vega dela relativno slaba, izgube v materialu relativno visoke, poškodbe strojev in orodja pa so pogoste. Stroški učenja so visoki posebno v takih primerih, kjer traja usposabljanje zelo dolgo.

Iz nekih ameriških statistik je razvidno, da stroški učenja delavcev varirajo med nekaj sto dolarji pri relativno enostavnih delih in približno 35.000 dolarjev pri zahtevnih delih, kot je na primer usposabljanje pilotov v avijaciji.

2. Analiza vzrokov poklicnih nezgod je prav tako opozorilo na važnost pravilne razporeditve ljudi po njihovih psihofizičnih lastnostih. Ker je namreč v isti delovni situaciji, kjer so vsi delovni ljudje izpostavljeni enaki nevarnosti, dogaja, da se nekaterim delavcem primeri več nezgod na delu kot drugim, lahko upravičeno sklepamo, da so pogosto neki subjektivni faktorji povod za pojavljanje nesreč pri delu. Pri različnih delih delež subjektivnega faktorja ob poklicnih nezgodah ni enak, toda ta delež je večji od vseh drugih vzrokov skupaj. Tako je na primer iz neke statistike razvidno, da je 60 % vseh nezgod v avijaciji povzročeno zaradi neprilagojenosti pilota zahtevam poklica, okoli 25 % zaradi tehničnih pomanjkljivosti, a 15 % zaradi raznih okoliščin.

K subjektivnim faktorjem prištevamo:

- a) med glavne psihofiziološke faktorje, ki povzročajo nezgode še prištevamo nezadostno sposobnost za poklic. Ta pomanjkljivost predstavlja trajno neprilagojenost človeka nalogam in situacijam dela oziroma poklica.
- b) splošne funkcionalne karakteristike živčnega sistema: tudi normalne funkcionalne reakcije živčnega sistema morejo biti vzrok nezgod. V prvi vrsti gre tu za refleksne in avtomatizirane reakcije. V posameznih primerih se dogodi, da kakšen hiter intenzivni dražljaj (vbod, zvok, toplota in drugo) izzove refleksno reakcijo roke ali telesa, zaradi česar more priti do nezgode. Tako na primer z nekim refleksnim gibom roke more delavec udariti ob neki predmet ali zaiti z roko v nevarno področje.
- c) Splošno neustrezno psihofiziološko stanje
Od psihičnih komponent prištevamo sem:
  - osebnostne lastnosti (karakter in temperament)
  - depresija stanja
  - utrujenost
  - pomanjkanje izkušenj (nepoznanje pogojev dela)

Med telesnimi komponentami so najpogostejše:

- starost (največ nezgod od 15 do 25 let, najmanj 50 do 55 let),
- bolezen (nervoze, druge bolezni)
- spol (žene — taksiji 3 krat več nezgod; v drugih primerih različna mnenja)

3. Težnja po povečanju storilnosti dela kot tretji stimulator tako v kvaliteti kot v kvantiteti je vse bolj vidna v družbi, zaradi vedno večje konkurence med podjetji. Sistematično spremljanje delovnega učinka v kvantiteti kot v kvaliteti kaže, da ljudje z enako izobrazbo in v enakih delovnih pogojih niso enako uspešni pri enakem delu. Razlike v storilnosti so pogojene z različnimi subjektivnimi sposobnostmi.

H. B.

HUMOR

Mlad skladatelj je Verdiju zaigral svoje prve skladbe in Verdi je menil: »Ne bi vam rad povedal svojega mnenja. Razumite — večji in močnejši ste od mene.«

ZAKON — doba v kateri ugotovi mož, kakšen možki bi bil ljubši njegovi ženi.

PREGOVORI

- Slaba družba je kakor tobakov dim: ne morete biti dolgo v dimu, ne da bi se ne navzeli njegovega vonja.
- Sposobnost za delo se težko pridobi.
- Ljudje, ki vedno razmišljajo o tem, kaj mislijo o njih drugi, bi bili zelo razočarani, če bi spoznali, kako malo mislijo o njih drugi.
- Vsak človek se lahko zmoti, toda le bedak vztraja pri svoji napaki.
- Nekateri mislijo, da živijo, pa samo životarijo.
- Mnogi se uveljavljajo tako, da razveljavljajo druge.
- Zvok poljuba ni tako silovit kot topovski, toda njegov odmev traja precej dlje.

Minimalni osebni dohodek

Po podatkih SDK je v prvem polletju lani v Jugoslaviji prejemale minimalni OD 343 delovnih organizacij (približno 64 tisoč zaposlenih), medtem ko je ob koncu tričetletja prejemale minimalni OD že 429 delovnih organizacij (približno 85 tisoč zaposlenih) — v celem letu 1967 je prejemale minimalni OD 368 delovnih organizacij (približno 66 tisoč zaposlenih).

Največ delovnih organizacij, ki prejemajo minimalni OD, je s področja industrije in rudarstva ter obrti. V okviru industrije jih je največ v tekstilni stroki, sledi kovinska. Povečini so bile to delovne organizacije z manjšim številom zaposlenih; samo v 17 primerih gre za delovne organizacije, ki zaposlujejo več kot tisoč delavcev.

V okviru družbenih in upravnih služb ni bilo nobene organizacije, kjer bi prejemale minimalni OD.

Minimalne osebne dohodeke so izplačevale posamezne delovne organizacije samo en mesec, druge več, nekatere pa tudi celotno, po zakonu predpisano obdobje (6 mesecev). V lanskih prvih devetih mesecih so imeli vseh šest mesecev minimalni OD kar v 52 delovnih organizacijah (približno 15 tisoč zaposlenih).

Kot je znano, zadolžuje zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o minimalnih OD delavcev republiški zakon, da določi višino minimalnega OD. Z republiškim zakonom pa je lahko pooblaščen občinska skupščina, da določi minimalni OD, ki pa ne sme biti manjši od 300 dinarjev mesečno za poln delovni čas. Dosedaj sprejete rešitve v posameznih republikah kažejo, da so v največjem številu določili minimalni OD od 300 do 350 dinarjev, ponekod tudi 400 dinarjev mesečno, le v zelo majhnem številu pa so predlagali minimalni OD v znesku 450 do 500 dinarjev.

Septembra meseca lani je predsedstvo republiškega sveta ZSS sprejelo svoje politično izhodišče za minimalni OD. Z delno zamudo bo v kratkem na IS oziroma v republiški skupščini obravnavan predlog republiškega zakona o minimalnih osebnih dohodkih v Sloveniji. V Sloveniji je namreč predlanskim prejemale minimalni OD vsega deset delovnih organizacij, v prvem polletju lani pa sedem podjetij, ki zaposlujejo komaj 0,3% zaposlenih v Sloveniji. Med njimi ni nobenega podjetja z nad tisoč zaposlenimi.

V zvezi z ugotavljanjem primerne višine minimalnega OD je lani republiški sekretariat za delo anketiral vse slovenske občinske skupščine. Kar 80% jih je soglašalo z določitvijo minimalnih OD v višini 300 do 350 dinarjev. Anketa je po-

kazala tudi veliko soglasnost občinskih skupščin, naj velja enotna višina minimalnega OD za vso Slovenijo. To je tudi identično s stališči predsedstva RS ZSS.

Glede na majhen odstotek prejemnikov minimalnega OD to vprašanje ne predstavlja v Sloveniji posebnega ekonomskega problema v makro smislu in tudi ne problema glede financiranja minimalnih OD (OD v znesku do 400 dinarjev prejema — po anketi od septembra 1967 — v Sloveniji samo 1,9% zaposlenih, medtem ko je to poprečje v jugoslovanskem merilu kar 8,4%).

Republiški svet ZSS se je v razpravah o višini minimalnega OD zavzel, naj organi IS izdelajo variantne predloge, za višino minimalnega OD in to tako, da ne bi bila prizadeta dosedanja struktura izkoriščanja skupnih rezerv delovnih organizacij. To naj bi se še naprej uporabljalo predvsem preventivno, da sploh ne bi prišlo do potrebe po izplačevanju minimalnih OD. Če pa bi kljub temu nastopila taka potreba — predlaga republiški svet ZSS — naj se znotraj skupne mase delijo minimalni OD predvsem skladno s socialnim značajem zaposlenih,

vedar tako, da ne bo odstopanja od predpisov po zveznem zakonu.

V nasprotju z nekaterimi pogledi v Jugoslaviji so v Sloveniji tretirani minimalni OD kot socialna kategorija v naši družbi, nikakor pa ne kot oblika porazdelitve, ki naj zagotavlja reprodukcijo delovne sile. Če imajo minimalni OD tudi oboležje ekonomske kategorije — to je odvisno od njihove višine — je potem to samo v smislu kupne moči oziroma njenega vpliva na proizvodnjo potrošniških dobrin. Prav tako je treba pri višini minimalnih OD upoštevati, da so le-ti eden od elementov socialne varnosti delovnih ljudi. Upoštevati je namreč treba še druge oblike zadovoljevanja potreb (zdravstveno zavarovanje, otroško varstvo ipd.).

Posvetovanje je opozorilo, da je treba politiko osebnih dohodkov vgrajevati v gospodarski sistem. Ker še nimamo dolgoročnega ekonomskega plana, nam tudi ni poznano programiranje osebnih dohodkov in standarda kot faktorja ekonomskega razvoja. Prav tako še niso sistemsko in v naši zakonodaji rešena vprašanja, kaj je npr. eksistenčni minimum. Če so namreč minimalni osebni dohodki element prazdelitve in solidarnosti, je treba definirati in kvalificirati tudi eksistenčni minimum v naših razmerah.

Tudi naše delavke so bile na »kmečki ohceti«. Tako razpoložene so čakale na prevoz pred tovarno.

Pišejo nam

SEDEM DNI

Dragi bralci Tosame.

Naslov tega sestavka je že za nami. Zadnji teden v maju, to je teden, ki ne bo šel kmalu v pozabo.

Torej, če načnem temo na pravem koncu, mi je prva dolžnost, da se v imenu petnajstih članov kolek-

Vsem članom kolektiva, ki mislijo letovati na morju pa povemo, da Izola danes ni več suhoparen obmorski kraj kakor nekda, pač pa lepo mesto, polno cvetja in kulturnega življenja. Tam, kjer so počitniške hišice, je bilo od vročine vse ožgano, danes pa so visoka lepa dre-

tiva prisrčno zahvalim upravnemu odboru sindikalne podružnice, katerega člani so izbrali tako povsem enake in zdravja potrebne starejše delavce, ki so si ob spremembi zraka in okolja ob sinjem Jadranu spet nabrali novih moči.

Morje, sonce in dobra volja so nas spremljali sedem dni brezskrbne in vesele po Izoli in okolici pod geslom: izkoristimo, kar nam poklanja sindikalna podružnica. In resnici na ljubo, takoj prvi dan se je začelo in smejali smo se sedem dni, pa še ni zmanjkalo šal, tako da smo že čutili bolečine, katere povzroča smeh. Vsak trenutek je bil nov dovtip, novo veselje.

Ob večerih pa smo za nerazvaje naša ušesa še kar dobro zapeli narodne in si s tem pridobili občane Izole, ki so nas osebno tudi kot pevce — neprofesionalce pohvalili. Po sedmih dneh smo se le s težavo ločili od plavega Jadrana, saj smo bili tako rekoč prva lastovka, zato smo bili deležni velike pozornosti pri prehrani, stanovanju in dajanju informacij.

Vse to pa se je mešalo v korist reklame in predvsem nam v dobro.

vesa kot velik park, ni več tistega neprijetnega ozračja katero te je spremljalo vse dni. Danes je Izola kraj, kjer se počitniško naselje lahko kosa v Pineto v Novemgradu.

Še enkrat sindikalni podružnici naša skupna hvala. I. K.

Dnevnik neke žene

Bilo je v maju, ko ves svet vznemirjeno sanja in upa, išče ljubezen, ko najbolj zakrnjeno srce trepeče in želi poleteti neznano kam. Žena sem, delavka, gospodinja, mati dveh majhnih bitij, razpeta med ti-soč dolžnosti in skrbi, mlada in pre-zgodaj ostarela, brez volje do življenja in brez upanja v najmanjšo srečo. Zakon — velik polom: alkohol, prepiri, nezvestoba, izigravanje, jok in obup. In nekega majskega jutra spoznanje — zopet bom mati. Tega otroka ne morem roditi, to mi prepoveduje zdrav razum. Nikdar ga ne bom pritisnila k sebi, nikdar poljubila na žametna lička, nikdar pobožala mehke svilene glavice, čutila prijema majcenih, nežnih ročic.

Po dolgi prašni cesti, skozi drevo-red cvetočih kostanjev, skozi velika vrata in po širokih stopnicah navzgor sem odšla in obstala v čakalnici ter izginila v kotu polne sobe. Še enkrat sem se bojevala sama s seboj in kot v sanjah slišala glas člana komisije, ki mi je sporočil rešitev moje prošnje.

Ko sem zapuščala bolnišnico, sem na hodniku srečala mladega moškega z velikim šopom nageljnov, sredi tega razkošja pa je žarel en sam bel nagelj. Veselje, sreča, izpolnjene sanje, novo življenje, jaz pa udarec močan in boleč.

Prišla sem domov. Odprla sem radio. Mrak je preplavila meni tako draga melodija, ki sem jo slišala na poročni dan, ko sem vsa polna upanja v srečo, prihajala v nov dom, polna upov in pričakovanj. Nežna melodija o kitari in mesečini. Zaprla sem radio in spet zašla v svet temnih misli. Prebedela sem vso noč. Njega, zaradi katerega sem morala pretrpeti toliko hudega in izbojevati ta najtežji boj, ni bilo vso noč domov.

Ta zgodba je danes tvoja, jutri moja, mnogih žena pa boleča resnica. K. D.

Morda smo že pozabili?

(Nadaljevanje s prejšnje številke)

Poklic in odnos do dela

Vsak poklic je vreden spoštovanja. Četudi nismo uspeli doseči poklica, ki smo si ga želeli, se moramo delu, ki ga opravljamo posvetiti z vso ljubeznijo. Delo, ki si ga opraviš z veseljem, doseže že samo po sebi plačilo. Ne dela nas samo zdrave, vedre in zadovoljne, temveč daje tudi vsebino našemu življenju. Brezdelje škoduje mnogo bolj kot delo; je vir dolgočasja, zlovoljnosti in domnevnih bolezni. Kdor ne dela, ne pozna prijetnosti počitka po

delu, ne pozna sladkosti nedelje, ne pozna, kaj je krepilno trdno spanje, zlasti pa ne pozna ugodja po izvršenem delu itd. S tovariši v poklicu bodi ljubezniv, pomagaj jim kjerkoli jim le moreš, saj so to ljudje s katerimi, si preko dneva največ skupaj, sicer bi morebitna nasprotja grenila te ure. Clovek nima nikoli dovolj prijateljev in znancev. Zato bodi v dobrih odnosih, da ti bodo lahko kaj svetovali in pomagali, če jih boš potreboval. Ne dopusti, da bi se ti delala očitna krivica. Danes ima vsakdo možnost, da

(Nadaljevanje na 9. strani)

Morda smo že pozabili?

(Nadaljevanje z 8. strani)

prepreči sleherno nepravilnost proti svoji osebi. Svoje dolžnosti v redu in neoporečno izvršuj, strokovno se usposablaj iz dneva v dan, živi v duhu novega časa in nihče ti ne bo mogel kratiti pravic; delaj mirno in vestno, če te kdo nadzoruje ali ne. Ne zvrčaj dela na koga drugega. Naredi rajši nekoliko preveč, kot premalo. Ne trati svojega časa in moči s postopanjem, počasnim in površnim delom. Vsi z vodstva podjetja se morajo truditi, da bo sožitje in povezanost med kolektivom vse bolj popolna in tovariška.

Točnost

Točnost zahtevamo od vsakogar, od najuglednejših do najpreprostejših. Če se ti kdaj zgodi, da kaj zamudiš, bodisi službo, sestanek itd. ali, da kaj pozabiš, da ne storiš, kar si obljubil, se vsaj pravočasno opraviči. Seveda govori vedno resnico — ne laži.

Ne pusti nikogar čakati brez upravičenega razloga.

Čestitke in darila

Ob velikih uspehih, določenih datumih je navada, da čestitamo. Vzrok za čestitke je lahko: rojstni dan, rojstvo otroka, prazniki itd. Pri čestitanju podaj roko in povej nekaj besed, iz katerih bo razvidno, da čestitka ni gola formalnost, temveč, čestitka iz srca, sicer ni treba voščiti.

Za vsako voščilo se moraš zahvaliti. Če ti kdo prinese darilo, ga moraš vpriču njega odviti, da vidiš, da te je razveselilo. Kar dobiš v dar, ne smeš podariti drugemu. Zraven darila se napiše še nekaj voščilnih besed in izbrise cena darila.

Obiski

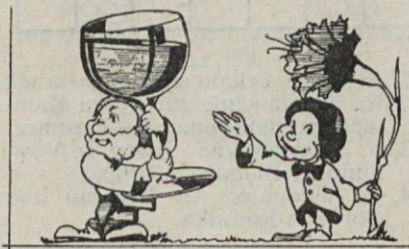
Obiski so dokaz zanimanja do najbližjih in želja, da jim pomagamo. Privatno stanovanje posebno za današnje razmere je intimno in za miren počitek družine. Zato se moramo ob vsakem obisku oprstiti zaradi nadlegovanja. Med prazniki ne obiskuj nikogar, razen če si povabljen. Izberi čas, ki je najbolj primeren za obiske. Zelo običajni primeren za obiske. Zelo običajni primeren za obiske. Zelo običajni primeren za obiske. Najso obiski ob nedeljah popoldan. Najprej potrkaj ali pozvonil. Vstopiš šele na poziv in ko si očistiš čevlje. Roke ne ponujaj, dokler ti je ne ponudi domačin in ne sedi k mizi, dokler te ne povabi. V tujem stanovanju ne bodi preveč radoveden. Ne glej v sobe, ko se odpirajo vrata. Če pridejo novi gosti, se ne smeš takoj umakniti, temveč kasneje, ko si se lepo poslovil od vseh.

Med malico nam ustrezajo Goričani s svežim sadjem

Kadrovske vesti

V ČASU OD 12. VII. DO 11. VIII.
PRAZNUJEJO SVOJ ROJSTNI DAN:

Konfekcija: 15. 7. Cerar Rozalija, 8. 8. Glavinac Anka, 6. 8. Kržan Milena, 31. 7. Kurmanšek Olga, 3. 8. Mandelj Marija, 24. 7. Miš Kristina, 26. 7. Penezić Marija, 6. 8. Pivec Marija, 17. 7. Pogačar Ani, 16. 7. Sivač Ivanka, 16. 7. Zalokar Anica, 8. 8. Mohor Helena.

Cigaretni filtri: 30. 7. Grošelj Marija, 21. 7. Velepec Anica.

Tkalnica ovojev: 31. 7. Jerman Ana, 13. 7. Pirnat Vinko, 7. 8. Rožič Milena, 12. 7. Tomažič Vida, 5. 8. Ulčar Ana, 20. 7. Zarnik Ciril.

Tkalnica gaze: 24. 7. Kos Ana, 17. 7. Maček Cilka, 31. 7. Crv Ivanka.

Pripravljalnica: 16. 7. Cerar Vinko, 7. 8. Dolinar Angela, 23. 7. Peterka Ana.

Mikalnica: 5. 8. Nakrst Avgust, 11. 8. Pernuš Janez, 9. 8. Pirc Roman.

Belilnica: 1. 8. Jere Janez, 13. 7. Korant Jakob, 6. 8. Strmšek Jernej.

Splošno kadrov. sektor: 27. 7. Po-

gačnik Jože, 15. 7. Birk Marija, 19. 7. Drole Ivan, 5. 8. Hribar Angela.

Gospodarsko račun. sektor: 21. 7. Naum Olga.

Pomožni obrati: 18. 7. Gaberšek Viktor, 12. 7. Juteršek Dano, 15. 7. Kovač Marjan.

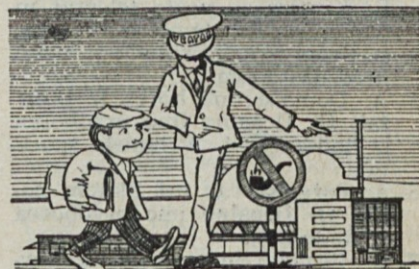
RODIL SE JE:

Rode Marici in Janezu — sin.

IZSTOPILO IZ PODJETJA:

Tavčar Jožefa, v poskusnem roku.

VSTOPILO V PODJETJE:

28. 5. Jere Janez.

POROČILO STA SE:

Zarnik Marija in Lajevic Kristina.

PARTIZANSKA KRIZANKA

	A	B	C	Č	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
1				█										█
2				█		█					█		█	█
3					█				█					
4		█	█				█		█					
5				█			█					█		
6							█					█	█	
7	█					█				█				
8							█				█			
9			█					█				█		
10		█			█		█							█
11				█					█	█				
12					█				█	█	█			
13		█		█		█						█	█	
14	█						█							█

VODORAVNO:

1. A: Priimek najstarejšega borca Kamniškega bataljona; — D: Brigada, ki je delovala na kamniškem terenu.
2. A: Makedonsko kolo; F: Intendant Kamniškega bataljona.
3. A: Prvoborec iz Zlatega polja; E: Kratica za pošto telegraf in telefon; I: Prvoborec iz Preserij.
4. Č: Drugi izraz za smuči; I: Strah pred nastopom.
5. A: Domače ime borca iz Domžal; G: Ilegalno ime prvoborca iz Radomelj; L: Vrhunski športnik.
6. A: Požgana vas pri Zlatem polju; G: Ilegalno ime prvoborca iz Radomelj.
7. B: Ilegalno ime partizana Vovka (lukoviški pek); F: Železov oksid; K: Žuželka.
8. A: Ro-lete; G: Ime borke Brlecove; K: Kratica radiotelevizije.
9. A: Grška črka; C: Poljski pridelek; H: Ilegalno ime aktivista iz Radomelj; L: četrti in prvi samoglasnik v abecedi.
10. C: Slovensko letalsko podjetje; G: Prvi komandant Kamniškega bataljona.
11. A: Bivši sekretar Kamniškega okraja; D: Namestnik komandanta Kamniškega bataljona; J: Aktivistka AFŽ (Bevkova).

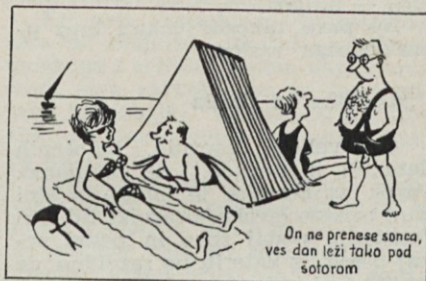
12. A: Kaj je čakalo ujete partizane? E: Ilegalno ime zdravnika Kamniškega bataljona; K: Potomec.
13. F: Ilegalno ime borca iz Vira, komisar Slandrove brigade.
14. B: Vstopnica; G: Ilegalno ime borca iz Rudnika.

NAVPIČNO:

1. Najmlajši partizan Kamniškega bataljona (Podbevšek); 8: Kaj je bilo potrebno partizanom?
1. Obdobje; 5: Narodni heroj z Vira; 11: enaki črki.
1. Pleme; 5: Luka v Alžiru; 10: Ime najmlajše borke Kamniškega bataljona.
- 3: Središče vrtenja; 6: Skupina.
- 1: Sedanje ime Limbarske gore (Slandrova gora); 6: Komisar Kamniškega bataljona; 13: Slovenski tednik.
- 3: Pijača; 8: Prebivalec severa.
- 1: Spis; 11: Enkratni vdih in izdih zraka.
- 1: Ilegalno ime aktivistke, prvoborke iz Domžal; 10: Prvi komisar Kamniškega bataljona (Jaka Molk).
- 1: Akademski naslov (kratica); 5: Zastavica, zagonetka; 12: Ploskovna mera (mn.).
- 1: Ilegalno ime prvoborca iz Radomelj; 8: Tuje moško ime (ameriški publicist Bucwald);

- 13: Kratica za konjsko silo.
- 3: Državna blagajna; 9: Vstavi TEM; 13: Gora v Švici.
- 1: Živalski organ; 7: Zorana zemlja; 10: Naš otok (kjer je bil nekaj časa glavni štab NOV in POJ).
- 3: Žensko ime; 7: Geometrijska telesa.
- 3: Past; 11: Stari Slovani.

O. K.

On na prenese sonca, ves dan leži tako pod soltorom

Jaz jih imam tukaj šest, Mirko... koliko pa ti?

Izdaja Tovarna sanitetnega materiala Domžale

Urejuje uredniški odbor:

Dipl. ing. Helena Breznik, Urška Kersnik, Lojzka Krížman, Tone Arnuš, Miha Kerč, Ivan Kosirnik, dipl. oec. Tone Laznik, Franc Perše, Slavko Rožulnik, Štefan Rozman in Janez Leskovec odgov. urednik

Tiska Papirkonfekcija Krško, obrat Valvasorjeva tiskarna

Naklada 800 izvodov